

Forbedring, saa vilde derved paa et eller andet enkelt Punkt let fremkalde en Afgjørelse, som maaskee vilde kunne berøve det tilføjede System de Fordele, som det ellers maatte have. Det er naturligtvis meget let at opstille Systemet om Alderstilling og sige: at efter dette System vilde de Vedkommende efter saa og saa mange Aar faae saa og saa Meget i Løn. Ja, ganske vist, dersom man kunde stille sig paa et saadant Standpunkt, saa kunde man overflue det Hele; men det er neppe nogen Tvivl underkastet, at Sagen vil have andre og meget store Vanskeligheder, og navnlig vil der altid ved Spørgsmaalet om, hvor mange Tjenestearer der behøves for at opnaae det og det Tillæg, fremkomme høist forskellige Meninge. Jeg maa derfor betragte det som Mislykket for Lovens hele Tilblivelse, hvis man alvorligt vil gjennemføre et saadant System, og jeg maa ansee det for meget lidet tænkeligt, at det tilføjede Resultat af Løven i saa Fald vil kunne naaes. Jeg er tværtimod overbevist om, at, saaledes som Forholdene ere, og efter den Prøvelse, Sagen har gennemgaaet, vil der ved Løven, saaledes som den i det Væsentlige er foreslaaet, i Sandhed opnaaes et virkeligt Gode, ikke blot for Lærerne, men ogsaa for Skolerne, som paa ingen Maade kunne være tjente med, at Lærerne skulle forrette deres Gjerning under virkelige Næringsforer. Lærerne vilde vel ikke efter Forslaget blive aflagte luxuriøst, men anstændigt og passende. Jeg troer, at man i den Henseende ikke væsentligt maa fæste Blikket paa den foreslaaede Forhøielse af Adjuncternes Gage, men, at man hovedsagelig maa lægge Vægt paa, at Adjuncternes Stilling i det Hele for en stor Deel maa betragtes som en Overgangsstilling til andre Embeder, og at det endog saa er til Fordeel for selve Skolen, at disse Mænd kunne gaae bort paa en Tid, hvor de tabe Noget af den Friskhed, som let kan tabes igjennem Skolelærervirksomheden, naar man ikke er særdeles kaldet dertil. Altsaa naar man tager Hensyn til, at Adjunctstillingen væsentligt er et Overgangsled, maa Vægten fornemmelig falde paa det forøgede Antal af Overlærere og den for dem foreslaaede høiere Gage, og jeg troer, at, naar

man seer hen til det i Forslag bragte Tillæg til Gagen og Antallet af de overordnede Poster, saa vil derved opnaaes en meget væsentlig Forbedring i den hele Lærerstilling, baade ved hvad der bliver givet, og hvad der bliver stillet i Udfigt. Jeg vilde derfor ansee det for meget betænkeligt, dersom man vilde henvende Opmærksomheden paa at optage et heelt nyt System i Lovforslaget. (Monrad: Maa jeg bede om Ordet!)

G. Winther: Jeg skal tillade mig nogle faa Bemærkninger, isærdeleshed angaaende eet Punkt, som ikke tidligere har været omtalt under denne Debat; det er nemlig den Forening, som i Sorø finder Sted af en Opdragelses- og Underviisningsanstalt. Jeg anseer det for at være en stor Ulykke at blive Elev i en offentlig Opdragelsesanstalt. Det er et uhyre Savn for et ungt Menneske saaledes at blive adskilt fra Familielivet, og, da jeg selv engang i mit Liv har været Medbestyrer af en sliq Opdragelsesanstalt, har jeg følt, hvor bittert det er, ikke blot for Børnene, men ogsaa for dem, som skulle give sig af med dem under saadanne uheldige Omstændigheder. Jeg vilde derfor ansee det for saare gavnligt, hvis der ikke eksisterede nogen saadan Opdragelsesanstalt, adskilt fra Familielivet, ligesom jeg vilde ansee det for saare heldbringende, hvis der kunde træffes Anstalt til, at der der paa Stedet kunde etableres Familier, som vare stiftede til at give sig af med de unge Menneskers Opdragelse udenfor Skolen.

Imidlertid har jeg ogsaa, med Hensyn til Sagen, saaledes som den stiller sig, den Bemærkning at gjøre, at det forekommer mig at være ganske utænkeligt, at en Rector ved Sorø Akademie — han være saa dygtig, han være vil, — skulde være istand til, baade tilfredsstillende at bestyre en saa stor Skole, som her angives, at have et større Antal Elever end nogen anden offentlig Skole, og tillige bestyre Opdragelsesanstalten saaledes, at den virkelig kunde virke heldbringende for de unge Mennesker, som blive satte deri. Skal Opdragelsesanstalten beholdes — og jeg tvivler ikke om, at den vil blive beholdt —, saa troer jeg, at det vilde være meget gavnligt, om der blev